

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 1197

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 17 decembrie 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 500 din 13 iulie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. (3) și ale art. 126 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală	2-6
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI	
583. — Decizie privind aplicarea mobilității domnului Dragoș-Ionuț Bănescu din funcția publică de secretar general adjunct în cadrul Ministerului Justiției în funcția publică de secretar general al Ministerului Muncii și Solidarității Sociale	7
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.472. — Ordin al viceprim-ministrului, ministrul transporturilor și infrastructurii, pentru abrogarea Ordinului ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței nr. 1.851/2002 privind aprobarea Instrucțiunilor pentru predarea-primirea vagoanelor și modul de recuperare a lipsurilor și degradărilor constatate la acestea — nr. 271	7

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 500

din 13 iulie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. (3) și ale art. 126 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana-Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Irina-Ioana Kuglay.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. (3) și ale art. 126 alin. (5) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Daniel Bucur în Dosarul nr. 207/42/2016 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 946D/2018.

2. La apelul nominal se prezintă personal autorul excepției, asistat de avocatul Alexandru Morărescu, având împuternicire avocațială depusă la dosar.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul avocatului autorului excepției. Acesta arată că, prin Decizia nr. 248 din 16 aprilie 2019, Curtea a admis excepția și a constatat că dispozițiile art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale. Solicită admiterea excepției cu privire la dispozițiile art. 103 alin. (3) și ale art. 126 alin. (5) din Codul de procedură penală, expunând argumentele invocate în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca devenită inadmisibilă, referitor la prevederile art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală, având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 248 din 16 aprilie 2019, respectiv ca inadmisibilă, în ceea ce privește dispozițiile art. 126 alin. (5) din același cod, întrucât excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cursul soluționării apelului, iar prevederile de lege menționate vizează faza urmăririi penale. Referitor la dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, în principal, ca inadmisibilă, deoarece autorul acesteia este nemulțumit, în realitate, de modul de aplicare a textului de lege criticat, iar, în subsidiar, ca neîntemeiată, invocând, în acest sens, jurisprudența în materie a Curții Constituționale, și anume deciziile nr. 59 din 22 ianuarie 2019 și nr. 118 din 2 martie 2021.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 18 mai 2018, pronunțată în Dosarul nr. 207/42/2016, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. (3) și ale art. 126 alin. (5) din Codul de procedură penală.** Excepția a fost ridicată de Daniel Bucur cu ocazia soluționării apelurilor formulate într-o cauză penală.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia susține, în esență, că dispozițiile art. 103 alin. (3) și ale

art. 126 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală încalcă principiile fundamentale privind statul de drept, respectarea legii, dreptul la un proces echitabil, prezumția de nevinovăție, dreptul la apărare și restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. Astfel, referitor la dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală, arată că acestea nu includ și declarațiile martorului denunțator în excepția de la regula libertății aprecierii probelor, alături de declarațiile investigatorului, ale colaboratorilor și ale martorilor protejați. Consideră că instituția martorului denunțator, reglementată prin prevederile art. 290 alin. (3) și ale art. 292 alin. (2) din Codul penal, care a fost gândită ca un instrument probatoriu adecvat și eficient în lupta împotriva criminalității, nu oferă însă aceleași garanții de obiectivitate și imparțialitate ca instituția martorului obișnuit. Susține că martorul denunțator este condiționat de o dublă subiectivitate, una derivând din statutul lui de denunțator, iar cealaltă din beneficiul pe care i-l acordă legea, reprezentat de impunitatea de care beneficiază pentru comiterea infracțiunilor de dare de mită și, respectiv, cumpărare de influență. Sub primul aspect, arată că persoana care formulează un denunț penal cu rea-credință este pasibilă de angajarea răspunderii penale atât pentru comiterea infracțiunii de inducere în eroare a organelor judiciare, prevăzută de dispozițiile art. 268 din Codul penal, cât și pentru comiterea infracțiunii de măturie mincinoasă, reglementată de prevederile art. 273 din Codul penal, dacă reaua sa credință se răsfrânge și asupra declarației de martor prin care își susține practic denunțul formulat în cauză. Sub cel de-al doilea aspect, martorul denunțator este o persoană profund interesată de obținerea beneficiului neangajării răspunderii sale penale. Întrucât este prins între spectrul răspunderii penale și cel al impunității, la care se adaugă presiunea exercitată de procuror prin evocarea infracțiunilor anterior menționate, la care se poate alătura și infracțiunea de favorizare a făptuitorului, prevăzută de dispozițiile art. 269 din Codul penal, este foarte posibil ca martorul denunțator să își piardă obiectivitatea și buna-credință care l-ar putea determina să revină asupra unui denunț și a unor declarații de martor care sunt deopotrivă mincinoase, fiind implacabil „condamnat” la menținerea poziției sale acuzatoare, de multe ori în pofida evidenței ce rezultă din ansamblul mijloacelor de probă administrate în cauză. Or, practica judiciară a statuat că, atunci când există o constantă în atitudinea martorului denunțator pe parcursul procesului penal, declarațiile acestuia sunt apte și suficiente să înlăture prezumția de nevinovăție și să justifice o condamnare, chiar dacă acestea nu se coroborează decât cu denunțul formulat de aceeași persoană. Se ajunge, astfel, ca o soluție de condamnare să se întemeieze „în mod exclusiv sau determinant” pe declarațiile martorului denunțator, cu încălcarea dreptului la un proces echitabil și a prezumției de nevinovăție. În acest mod este afectată, în primul rând, egalitatea de arme ca o componentă a dreptului inculpatului la un proces echitabil, întrucât acesta nu are la îndemână instrumente probatorii echivalente de contracarare, respectiv martori aflați în situații juridice identice/similare cu cei ai acuzării, cărora să li se acorde un beneficiu ca urmare a poziției lor procesuale. În al doilea rând, este încălcat dreptul inculpatului de a fi considerat nevinovat până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, întrucât această hotărâre nu este bazată pe un probatoriu care să demonstreze contrariul „dincolo de orice

dubiu rezonabil”, unicitatea declarațiilor martorului denunțator — similar situației martorului cu identitate protejată — nesatisfăcând acest standard consacrat atât de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 11 iulie 2006, pronunțată în Cauza *Boicenco împotriva Moldovei*, și Hotărârea din 15 decembrie 2011, pronunțată în Cauza *Al-Khawaja și Tahery împotriva Regatului Unit*), cât și de normele interne relevante, și anume de prevederile art. 103 alin. (2) și ale art. 396 alin. (2) din Codul de procedură penală. Or, aplicând principiul *testus unus, testus nullus*, care exprimă standardul anterior menționat, legiuitorul român a instituit, prin dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală, un mecanism corector prin care se elimină posibilitatea pronunțării unei soluții de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei, care se bazează „în mod exclusiv sau esențial” pe declarații ce pot fi afectate de subiectivitate, așa cum sunt cele ale investigatorului, ale colaboratorilor și ale martorilor protejați. Prin neinclusiunea însă în acest mecanism corector și a declarațiilor martorului denunțator, dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală vin în contradicție cu prevederile Constituției și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, întrucât oferă instanțelor posibilitatea să înlăture — în multe situații, în mod inechitabil — prezumția de nevinovăție, în virtutea principiului libertății aprecierii probelor, principiu consacrat de dispozițiile art. 103 alin. (1) din Codul de procedură penală. Or, dacă legiuitorul a simțit nevoia să limiteze de o manieră absolută — prin utilizarea sintagmei „[...] nu se poate întemeia [...]” — libertatea judecătorului de apreciere a probatorului, este necesar ca aceeași măsură să se aplice și cu privire la declarațiile martorului denunțator, care poate fi subiectiv datorită particularităților calității sale procesuale. În caz contrar, soluția în cauză rămâne exclusiv la aprecierea instanței, cu consecința creării unui dezechilibru între acuzare și apărare și a producerii unor repercusiuni serioase asupra drepturilor și garanțiilor procesuale recunoscute persoanelor supuse unei proceduri judiciare penale.

7. În ceea ce privește dispozițiile art. 126 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală, autorul excepției arată că judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară și instanța de judecată nu au competența de a verifica dacă se mențin temeiurile care au determinat luarea de către procuror a măsurilor de protecție a martorului amenințat și de a dispune, în caz contrar, încetarea acestora. Astfel, în situația în care procurorul, în cursul urmăririi penale, a luat măsuri de protecție a martorului, tot acesta verifică, indiferent de stadiul procesului, dacă se mențin condițiile care au determinat luarea măsurilor. Consideră că această reglementare încalcă un atribut esențial al procesului penal, și anume acela al independenței judecătorului, fie că este judecător de drepturi și libertăți, judecător de cameră preliminară sau complet de judecată, judecătorul fiind singurul în măsură să aprecieze asupra incidentelor procesuale invocate în fața lui. Menținerea măsurilor de protecție a unor martori pe tot parcursul procesului penal poate constitui o gravă încălcare a drepturilor acuzatului, în condițiile în care textul de lege criticat înlătură competența judecătorului de a se pronunța asupra unei eventuale cereri a inculpatului de verificare a legalității luării, menținerii ori ridicării măsurilor de protecție a martorului dispuse de procuror în cursul urmăririi penale. Așadar, dispozițiile de lege criticate nu oferă persoanei interesate posibilitatea să conteste în procedura de cameră preliminară ori în fața instanței de judecată legalitatea dispunerii măsurilor de protecție a unui martor. Or, procurorul este un organ judiciar căruia nu îi este conferit atributul înfăptuirii justiției, ci doar acela al participării la realizarea acesteia. Invocă, în acest sens, considerentele Deciziei nr. 23 din 20 ianuarie 2016, prin care Curtea a statuat că în dispozițiile capitolului VI din titlul III al Constituției, consacrat autorității judecătorești, legiuitorul constituind un reglementat toate instituțiile care dau expresie puterii judecătorești — instanțe, Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii —, dar a recunoscut atributul

de înfăptuire a justiției numai instanțelor judecătorești și că, atât timp cât legiuitorul nu a conferit și celorlalte autorități menționate atributul înfăptuirii justiției, ci doar al participării la realizarea acesteia, ele nu dobândesc prerogativele instanțelor. Totodată, autorul excepției arată că, potrivit dispozițiilor art. 3 alin. (1) din Codul de procedură penală, în procesul penal se exercită următoarele funcții judiciare: funcția de urmărire penală, funcția de dispoziție asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei în faza de urmărire penală, funcția de verificare a legalității trimerii ori netrimerii în judecată și funcția de judecată. Consideră că procurorul nu poate, fără a încălca principiile constituționale invocate la început, să mențină măsuri luate în cursul urmăririi penale ori să soluționeze anumite cereri formulate în fața judecătorului de drepturi și libertăți, a judecătorului de cameră preliminară ori în fața instanței de judecată, această atribuție revenindu-i, în mod exclusiv, judecătorului. De asemenea, autorul excepției susține că sintagma „la intervale de timp rezonabile” din cuprinsul dispozițiilor art. 126 alin. (5) din Codul de procedură penală este imprecisă.

8. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată „exclusiv în ceea ce privește dispozițiile art. 126 alin. (5) din Codul de procedură penală”. În acest sens, reține că din interpretarea coroborată a prevederilor art. 126 alin. (4), (5) și (6) din Codul de procedură penală reiese că „măsurile de protecție aferente statutului de martor amenințat acordat în cursul urmăririi penale de către procuror pot fi cenzurate, pe tot parcursul procesului penal, deci implicit în faza camerei preliminare și a judecății, doar de către procuror, în condițiile dispozițiilor art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală”. Rezultă astfel că, în această materie, judecătorului sesizat cu judecarea cauzei nu îi este recunoscută prerogativa de a cenzura, în procedura de cameră preliminară sau în cursul judecății, măsurile de protecție dispuse de procuror în faza de urmărire penală. Mai arată că, potrivit prevederilor art. 126 alin. (7) din Codul de procedură penală, atribuțiile judecătorului sunt limitate, în cursul procedurii de cameră preliminară, numai la luarea măsurilor de protecție prevăzute de dispozițiile art. 127 din același cod și exclusiv în ipoteza în care starea de pericol a apărut în cadrul acestei faze procesuale. În mod similar, în cursul judecății, conform dispozițiilor art. 127 din Codul de procedură penală, judecătorului îi este recunoscut dreptul de a acorda statutul de martor amenințat și de a dispune măsurile de protecție eferente acestuia, în condițiile prevederilor art. 128 din același cod. În acest context legislativ, atribuirea unei competențe exclusive a procurorului de a verifica, inclusiv ulterior sesizării instanței de judecată competente, persistența condițiilor care au determinat luarea de către acesta, în cursul urmăririi penale, a măsurilor de protecție aferente statutului de martor amenințat are ca efect limitarea atribuțiilor jurisdicționale ale judecătorului de cameră preliminară și ale instanței de judecată, după caz. Subsecvent sesizării instanței, cenzurarea măsurilor dispuse de procuror în cursul urmăririi penale trebuie să fie atributul exclusiv al judecătorului, context în care apreciază că „transferul aparent de competență către procuror, operat prin dispozițiile art. 126 alin. (5) raportat la art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală, încalcă prevederile art. 124 alin. (1) și ale art. 126 alin. (1) din Constituție, antrenând, totodată, și o încălcare a dreptului la un proces echitabil statuat prin dispozițiile art. 6 din Convenție și, implicit, a dreptului la apărare al acuzatului, care nu poate contesta aceste măsuri în fața judecătorului”. Referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală, instanța supremă opinează că aceasta este neîntemeiată. Astfel, arată că dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală instituie o limitare a principiului liberei aprecieri a probelor, consacrat prin alin. (1) al aceluiași articol de lege. Norma criticată transpune în dreptul intern cele statuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, în mod constant, în jurisprudența sa, a subliniat că, în situația în care

hotărârea de condamnare se întemeiază în mod exclusiv ori într-o măsură determinantă pe depoziții făcute de către o persoană a cărei credibilitate nu poate fi verificată de către acuzat, drepturile apărării sunt limitate într-o măsură incompatibilă cu garanțiile înscrise în prevederile art. 6 din Convenție. Curtea de la Strasbourg a circumscris această limitare a principiului liberei aprecieri a declarațiilor martorilor anonimi, statuând că acestea trebuie analizate cu rezervă și că soluția de condamnare nu trebuie să se bazeze în exclusivitate sau într-o măsură determinantă pe mărturia anonimă. Delimitând sfera noțiunii de „martor anonim”, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că aceasta „vizează persoana care a făcut o declarație împotriva acuzatului în fața instrucțiunii preparatorii și care nu s-a prezentat în fața instanței de judecată, acuzatul fiind privat de dreptul de a testa fiabilitatea mărturiei și de a-i adresa întrebări în mod nemijlocit”. În acest sens, Curtea de la Strasbourg a reținut că, dacă apărarea ignoră identitatea unui individ pe care încearcă să îl interogheze, riscă să fie privată de precizările care îi permit să stabilească dacă acesta este parțial ostil sau nedemn de încredere, iar aceasta constituie un handicap aproape insurmontabil pentru apărare, căreia îi vor lipsi informațiile necesare pentru a controla credibilitatea martorului sau pentru a arunca o îndoială asupra acesteia (Hotărârea din 20 noiembrie 1989, pronunțată în Cauza *Kostovski împotriva Olandei*, și Hotărârea din 27 septembrie 1990, pronunțată în Cauza *Windisch împotriva Austriei*). În considerarea celor statuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, legiuitorul român a inclus — prin dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală — declarațiile investigatorului, ale colaboratorului și ale martorilor protejați în categoria depozițiilor pe care nu se poate întemeia în măsură determinantă o soluție de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării acesteia. Declarațiile investigatorului, ale colaboratorului și ale martorilor protejați reprezintă mijloace de probă cu privire la care fiabilitatea și credibilitatea nu pot fi verificate în mod nemijlocit, în condițiile în care audierea în fața instanței a persoanelor anterior menționate se realizează în condițiile art. 129 alin. (1) din Codul de procedură penală, respectiv prin intermediul mijloacelor audiovideo, fără ca martorul să fie prezent fizic în locul în care se află organul judiciar. Situația martorului denunțator este însă distinctă, întrucât audierea lui are loc — în mod nemijlocit — în fața instanței și în prezența acuzatului, acesta din urmă având posibilitatea să verifice în mod direct fiabilitatea depoziției și să testeze credibilitatea martorului, evaluarea forței probante a depoziției realizându-se prin raportare la întregul ansamblu probator, în condițiile art. 103 alin. (2) din Codul de procedură penală. Acest regim diferențiat de administrare a probei testimoniale constând în audierea denunțatorului, care garantează pe deplin dreptul la apărare al acuzatului, prin oferirea posibilității evaluării nemijlocite a fiabilității depoziției respectivului martor, justifică opțiunea legiuitorului de a nu include acest mijloc de probă în categoria normativă a celor pe care nu se poate întemeia în măsură determinantă o hotărâre de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării acesteia, plasând dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală în afara unui conflict de constituționalitate și în sfera de competență recunoscută exclusiv legiuitorului. În susținerea opiniei formulate, Înalta Curte face trimitere și la sensul pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului îl dă termenului „martor” în jurisprudența sa. Astfel, instanța de la Strasbourg a statuat că termenul „martor” are un înțeles autonom în sistemul Convenției (Hotărârea din 22 aprilie 1992, pronunțată în Cauza *Vidal împotriva Belgiei*, paragraful 33, și Hotărârea din 29 aprilie 2008, pronunțată în Cauza *Spînu împotriva României*, paragraful 60), în sensul că, atât timp cât o depoziție, indiferent că a fost făcută de un martor *stricto sensu* sau de un coaculpat, este susceptibilă să fundamenteze, în mod substanțial, condamnarea unui inculpat, aceasta constituie o „mărturie în acuzare”, fiind aplicabile garanțiile prevăzute de art. 6 paragraful 1 din Convenție (potrivit

Hotărârii din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Kaste și Mathisen împotriva Norvegiei*, paragraful 53), printre care și obligația de a dispune măsuri în vederea clarificării declarațiilor martorului și de a da inculpaților posibilitatea să se aperse în cauză. Prin urmare, declarația pe care denunțatorul o dă în cadrul procesului penal reprezintă un mijloc de probă, potrivit jurisprudenței Curții de la Strasbourg, iar valoarea sa probantă urmează a fi evaluată de către instanța de judecată în cadrul mai larg al ansamblului probator, cu asigurarea garanțiilor prevăzute de dispozițiile art. 6 paragraful 1 din Convenție.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală — modificate prin prevederile art. 102 pct. 63 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013 —, precum și ale art. 126 alin. (5) din același cod. Din notele scrise ale autorului excepției, depuse în motivarea criticii, reiese însă că aceasta vizează și prevederile art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală. Prin urmare, Curtea se va pronunța asupra dispozițiilor art. 103 alin. (3) și ale art. 126 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins:

— Art. 103 alin. (3): „(3) *Hotărârea de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei nu se poate întemeia în măsură determinantă pe declarațiile investigatorului, ale colaboratorilor ori ale martorilor protejați.*”;

— Art. 126 alin. (5) și (6): „(5) *Procurorul verifică, la intervale de timp rezonabile, dacă se mențin condițiile care au determinat luarea măsurilor de protecție, iar în caz contrar dispune, prin ordonanță motivată, încetarea acestora.*

(6) *Măsurile prevăzute la alin. (1) se mențin pe tot parcursul procesului penal dacă starea de pericol nu a încetat.*”

13. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) privind statul de drept și principiul legalității, ale art. 21 alin. (3) referitor la dreptul la un proces echitabil, ale art. 23 alin. (11) privind prezumția de nevinovăție, ale art. 24 alin. (1) referitor la dreptul la apărare și ale art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, precum și ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, raportate la prevederile art. 6 referitor la dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, referitor la dispozițiile art. 126 alin. (5) din Codul de procedură penală, Curtea constată că acestea vizează dispunerea de către procuror, în cursul urmăririi penale, a încetării măsurilor de protecție a martorilor. Potrivit prevederilor art. 282 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală, contestarea legalității acestor măsuri poate avea loc până la închiderea procedurii de cameră

preliminară, astfel că excepția de neconstituționalitate cu privire la dispozițiile de lege criticate trebuie ridicată tot până la încheierea acestei faze procesuale. Întrucât în speță excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cursul judecării în apel, dispozițiile art. 126 alin. (5) din Codul de procedură penală nu au legătură cu soluționarea cauzei în faza procesuală în care excepția a fost invocată. Or, potrivit prevederilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești [...] privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei [...]*”.

15. Ținând cont de prevederile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, Curtea apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 126 alin. (5) din Codul de procedură penală este inadmisibilă.

16. În ceea ce privește dispozițiile art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală, care reglementează menținerea pe tot parcursul procesului penal a măsurilor de protecție a martorilor dispuse de procuror în cursul urmăririi penale dacă starea de pericol nu a încetat, Curtea observă că, prin Decizia nr. 248 din 16 aprilie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 494 din 19 iunie 2019, a admis excepția și a constatat că dispozițiile art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale. În acest sens, Curtea a reținut că textul de lege criticat încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, ale art. 21 alin. (3) referitor la dreptul la un proces echitabil și ale art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare, precum și prevederile art. 6 referitor la dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, întrucât nu stabilește, în mod expres, organul judiciar care are competența de a se pronunța cu privire la măsurile de protecție dispuse în temeiul dispozițiilor art. 126 alin. (1) din Codul de procedură penală, respectiv actul și modalitatea în care este exercitată competența anterior menționată, în ipoteza în care măsurile de protecție a martorilor dispuse de procuror în cursul urmăririi penale se mențin după momentul începerii judecării (paragrafele 26, 30 și 32).

17. Având în vedere că, potrivit dispozițiilor art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, „*nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*” și ținând cont de faptul că Decizia nr. 248 din 16 aprilie 2019, mai sus menționată, a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, ulterior sesizării instanței de contencios constituțional în prezenta cauză, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală a devenit inadmisibilă.

18. Referitor la dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală, Curtea observă că acestea au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la aceleași prevederi din Constituție și din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale — invocate și în prezenta cauză — și față de critici identice. Astfel, prin Decizia nr. 852 din 26 noiembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 3 martie 2021, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală, reținând că legiuitorul a reglementat expres, prin prevederile art. 115 alin. (1) din Codul de procedură penală, sfera persoanelor care au capacitatea de a fi martor, și anume orice persoană poate fi citată și audiată în calitate de martor, cu excepția părților și a subiecților procesuali principali.

19. Din perspectivă convențională, Curtea Constituțională a observat că, potrivit dispozițiilor art. 6 paragraful 3 lit. d) din Convenție, orice acuzat are dreptul să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca pentru martorii acuzării. Dreptul înscris în prevederile art. 6 paragraful 3 lit. d) din Convenție constă în posibilitatea acordată acuzatului de a contesta o mărturie făcută în defavoarea sa, de a putea cere să

fie audiați martori care să îl discolpe, în aceleași condiții în care sunt audiați și interogați martorii acuzării. Acest drept constituie o aplicație a principiului contradictorialității în procesul penal și, în același timp, o componentă importantă a dreptului la un proces echitabil. Potrivit jurisprudenței în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului, admisibilitatea probelor ține în primul rând de regulile de drept intern și, în principiu, instanțelor naționale le revine obligația de a aprecia elementele adunate de acestea, cerințele paragrafului 3 al art. 6 reprezentând aspecte particulare ale dreptului la un proces echitabil garantat de paragraful 1 al acestui articol. Elementele de probă trebuie să fie prezentate în fața acuzatului în ședință publică, în vederea unei dezbateri contradictorii, excepțiile putând fi acceptate numai sub rezerva drepturilor apărării. Ca regulă generală, paragraful 1 și paragraful 3 lit. d) ale art. 6 din Convenție prevăd acordarea în favoarea acuzatului a unei ocazii adecvate și suficiente de a contesta o mărturie a acuzării și de a-l interoga pe autorul acesteia, în momentul depozității sau mai târziu. Curtea de la Strasbourg a mai reținut că, în anumite circumstanțe, poate fi necesar ca autoritățile judiciare să recurgă la depoziii ce deacează din faza de urmărire penală. Dacă acuzatul a avut o ocazie adecvată și suficientă de a contesta aceste depoziii, în momentul în care au fost făcute sau ulterior, utilizarea lor nu contravine în sine prevederilor art. 6 paragraful 1 și paragraful 3 lit. d) din Convenție. Totuși, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, atunci când o condamnare se bazează exclusiv sau într-o măsură hotărâtoare pe depozitiile date de o persoană pe care acuzatul nu a putut să o interogheze sau să asigure interogarea ei nici în faza urmăririi penale, nici în timpul dezbaterilor, aceste drepturi de apărare sunt restrânse într-un mod incompatibil cu garanțiile art. 6 din Convenție (Hotărârea din 24 februarie 2009, pronunțată în Cauza *Taräu împotriva României*, paragrafele 69 și 70).

20. De asemenea, Curtea Constituțională, având în vedere cele statuate de instanța de la Strasbourg, a reținut în jurisprudența sa (Decizia nr. 463 din 5 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 930 din 5 noiembrie 2018, paragrafele 16 și 17, Decizia nr. 198 din 7 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 496 din 4 iulie 2016, paragrafele 19—21, și Decizia nr. 97 din 1 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 540 din 29 iunie 2018, paragrafele 27 și 28) că noțiunea de „martor” are un înțeles autonom în sistemul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, independent de calificarea sa în norma națională (Hotărârea din 24 aprilie 2012, pronunțată în Cauza *Damir Sibgatullin împotriva Rusiei*, paragraful 45). Astfel, din moment ce o depozitie, fie că este făcută de un martor *stricto sensu*, fie de o altă persoană, este susceptibilă să fundamenteze, în mod substanțial, condamnarea celui trimis în judecată, ea constituie o „mărturie în acuzare”, fiindu-i aplicabile garanțiile prevăzute de dispozițiile art. 6 paragraful 1 și paragraful 3 lit. d) din Convenție (Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Kaste și Mathisen împotriva Norvegiei*, paragraful 53, și Hotărârea din 27 februarie 2001, pronunțată în Cauza *Luca împotriva Italiei*, paragraful 41).

21. Plecând de la aceste premise, prin Decizia nr. 852 din 26 noiembrie 2020, mai sus menționată, Curtea Constituțională a reținut că ideea de bază a reglementării instituției denunțatorului este aceea că persoana fizică/juridică ce face denunțul are cunoștință de săvârșirea unor fapte care pot constitui infracțiune. Mai mult, denunțul este realizat cu scopul de a acuza o persoană de săvârșirea unei infracțiuni, astfel că denunțul poate constitui o „mărturie în acuzare”, cu consecința dobândirii de către denunțator a calității de „martor”.

22. În ceea ce privește forța probantă a declarației de martor date de denunțator, Curtea Constituțională a observat că, potrivit dispozițiilor art. 103 alin. (1) din Codul de procedură penală, probele nu au o valoare dinainte stabilită prin lege și sunt supuse liberei aprecieri a organelor judiciare în urma evaluării tuturor probelor administrate în cauză. Curtea a reținut că legiuitorul, prin prevederile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală,

a instituit unele limitări ale principiului liberei aprecieri a probelor, reglementând în acest sens că hotărârea de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei nu se poate întemeia în măsură determinantă pe declarațiile investigatorului, ale colaboratorilor ori ale martorilor protejați. Luând în considerare și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 28 februarie 2006, pronunțată în Cauza *Krasniki împotriva Republicii Cehe*, paragrafele 76—79, și Hotărârea din 14 februarie 2002, pronunțată în Cauza *Visser împotriva Olandei*, paragrafele 43—46), Curtea Constituțională a apreciat că, prin dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală, legiuitorul a avut în vedere echitatea procesului penal în contextul existenței unor situații în care persoanele anterior menționate nu sunt prezente pentru a fi audiate într-un proces public și contradictoriu, astfel că persoana acuzată nu beneficiază de toate garanțiile procedurale, iar nu atât faptul că aceste persoane au anumite interese cu privire la o ipotetică tragere la răspundere penală a propriei persoane. Or, din perspectiva denunțătorului, în situația în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege și acesta dobândește calitatea de martor protejat (în sens larg), dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală sunt pe deplin aplicabile. În cazul în care denunțătorul nu dobândește calitatea de martor protejat (în sens larg), prevederile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală nu sunt aplicabile, denunțătorul putând fi audiat în calitate de martor, într-o procedură publică și contradictorie, cu respectarea dispozițiilor referitoare la audierea martorilor.

23. Cu privire la acest din urmă caz, Curtea a distins două situații, în funcție de interesul denunțătorului în obținerea unui beneficiu din perspectiva existenței riscului tragerii sale la răspundere penală. Astfel, în cazul în care denunțătorul nu are niciun beneficiu sub aspectul evitării tragerii la răspundere penală, declarația sa dată în calitate de martor este comparabilă, din perspectivă procesuală, cu declarația oricărui alt martor, beneficiind de același tratament. În cazul în care denunțătorul are însă un beneficiu referitor la evitarea tragerii sale la răspundere penală, poziția acestuia se aseamănă într-o oarecare măsură cu cea a persoanei vătămate, a părții civile și a părții responsabile civilmente, care sunt interesate în proces,

26. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 126 alin. (5) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Daniel Bucur în Dosarul nr. 207/42/2016 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală.

2. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe.

3. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate. Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 13 iulie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

astfel că acționează pentru apărarea intereselor lor legitime și, ca urmare, declarațiile lor în legătură cu cauza în care au calitate procesuală principală sunt, de principiu, concentrate pe susținerea poziției proprii, ceea ce le poate determina să facă și declarații necorespunzătoare adevărului. Or, spre deosebire de vechea reglementare, actualul Cod de procedură penală a înlăturat prevederea expresă potrivit căreia declarațiile părții vătămate, părții civile și părții responsabile civilmente puteau servi la aflarea adevărului numai în măsura în care erau coroborate cu fapte și împrejurări ce rezultau din ansamblul probelor. Astfel, cu excepția declarațiilor prevăzute de dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală, celelalte declarații au o valoare probatorie necondiționată, fiind supuse numai principiului liberei aprecieri a probelor. Sub acest aspect, Curtea a mai reținut că, dincolo de criteriile obiective care pot fi folosite pentru a discerne valoarea probatorie a declarației martorilor, rămân de actualitate considerentele reliefate de literatura de specialitate clasică, potrivit cărora numai adâncă și serioasă pricepere a judecătorilor poate fi cheazășie pentru o evaluare mai aproape de adevăr a declarațiilor făcute de martori.

24. În același sens sunt și Decizia nr. 59 din 22 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 639 din 1 august 2019, Decizia nr. 63 din 22 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 650 din 6 august 2019, Decizia nr. 727 din 5 noiembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 9 martie 2020, Decizia nr. 162 din 26 mai 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 701 din 5 august 2020, Decizia nr. 165 din 26 mai 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 723 din 11 august 2020, și Decizia nr. 118 din 2 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 535 din 24 mai 2021.

25. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală pronunțată de Curte prin deciziile mai sus menționate, precum și considerentele care au fundamentat această soluție își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

Magistrat-asistent,
Oana-Cristina Puică

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI**GUVERNUL ROMÂNIEI****PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind aplicarea mobilității domnului Dragoș-Ionuț Bănescu
din funcția publică de secretar general adjunct în cadrul Ministerului Justiției
în funcția publică de secretar general al Ministerului Muncii și Solidarității Sociale**

Având în vedere propunerea formulată de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale prin Adresa nr. 101/MCB din 9 decembrie 2021, înregistrată la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/28.828/MN din 9 decembrie 2021, precum și acordul scris al domnului Dragoș-Ionuț Bănescu,

în temeiul art. 29, al art. 394 alin. (2) lit. c), art. 397, art. 502 alin. (1) lit. h), art. 503 alin. (1), (2) și (6), art. 524 alin. (1) și al art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — (1) Începând cu data de 20 decembrie 2021, domnului Dragoș-Ionuț Bănescu i se aplică mobilitatea din funcția publică de secretar general adjunct în cadrul Ministerului Justiției în funcția publică de secretar general al Ministerului Muncii și Solidarității Sociale.

(2) Domnul Dragoș-Ionuț Bănescu predă lucrările și bunurile care i-au fost încredințate în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu în termen de 3 zile de la data prevăzută la alin. (1).

PRIM-MINISTRU
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Marian Neacșu

București, 17 decembrie 2021.
Nr. 583.

**ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE
ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE****MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII****ORDIN****pentru abrogarea Ordinului ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței nr. 1.851/2002
privind aprobarea Instrucțiunilor pentru predarea-primirea vagoanelor și modul de recuperare
a lipsurilor și degradărilor constatate la acestea — nr. 271**

Având în vedere prevederile art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 73/2019 privind siguranța feroviară, aprobată prin Legea nr. 71/2020,

în temeiul art. 9 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 370/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii,

viceprim-ministrul, ministrul transporturilor și infrastructurii, emite prezentul ordin.

Art. 1. — Ordinul ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței nr. 1.851/2002 privind aprobarea Instrucțiunilor pentru predarea-primirea vagoanelor și modul de recuperare a lipsurilor și degradărilor constatate la acestea — nr. 271, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 860 din 28 noiembrie 2002, se abrogă.

Art. 2. — În termen de 45 de zile de la data publicării prezentului ordin în Monitorul Oficial al României, Partea I, operatorii de transport feroviar vor întocmi reglementări proprii

pentru predarea-primirea inventarului vagoanelor și modul de recuperare a lipsurilor și degradărilor constatate, care vor face obiectul sistemului de management al siguranței și, după caz, al contractelor încheiate cu operatorii economici.

Art. 3. — Operatorii de transport feroviar vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I și intră în vigoare în termen de 45 de zile de la publicare.

Viceprim-ministru, ministrul transporturilor și infrastructurii,
Sorin Mihai Grindeanu

București, 9 decembrie 2021.
Nr. 1.472.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2022 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.380	380	138
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2022 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
 C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:

Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
 Tel. 021.401.00.73, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
 Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

